

סוגרים שבוע



מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: טומאת יולדת וטהרתה * צרעת האדם וסימניה * צרעת הבגד * טהרת המצורע * צרעת הבית * טומאה היוצאת מגוף האדם: זב/ה, בעל קרי, נדה

הסוד של הצרעת

התורה מקדישה כמעט שתי פרשות למחלה מסתורית ושמה צרעת. ממתי התורה מתעסקת בעניינים רפואיים? הרי בשביל לטפל במחלות צריך רופא ולא כהן, לא? הגויים שקראו את התורה הבינו שזו אכן מחלה פיזית רגילה והסיקו שכנראה היהודים סבלו ממנה במיוחד. ההיסטוריון הרומאי טקיטוס הגדיל לטעון שהיהודים כלל לא 'יצאו' ממצרים. הם גורשו משם כי היו חולים בצרעות והמצרים פשוט לא רצו להידבק מהם...

אך ישנן לא מעט הלכות המראות בבירור שהצרעת אינה מחלה רגילה. למשל - לפני שהכהן מגיע לאבחן האם בית נגוע בצרעת, דואגים לפנות ממנו את כל הכלים והרהיטים כדי שלא ייטמאו אם הכהן יכריז עליו כטמא. אם מדובר היה במחלה רגילה הרי שיש סיכון גדול במעשה כזה. כל מה שהיה בבית ספוג ונגוע בחיידקי המחלה שרק תופץ הלאה.

ברור שצרעת זו מחלה **שהשורש שלה רוחני וכלליה שונים** ממחלות מדבקות רגילות.

חז"ל טוענים בגמרא במסכת ערכין שצרעת נובעת משבעה פגמים שכולם קשורים לתחום **שבין אדם לחברו**, ובראשם **לשון הרע**. היכן ראו חז"ל שיש קשר בין הדברים?

בתורה מצאנו שני אנשים שלקו בצרעת ושניהם בגלל לשון הרע. משה שאמר על בני ישראל "והם לא יאמינו לי" וידו הצטרעה, ומרים אחותו שדיברה עליו והצטרעה.

מה הקשר בין קלקול לשון הרע לבין הצרעת?

ר' שמשון רפאל הירש, מפרש המקרא, מסביר שצרעת זו מחלת עור המתבטאת בריקבון שמתפשט בגוף. העור הוא נקודת **המפגש של האדם עם החוץ**. באמצעותו הוא ער לרשמים הבאים מבחוץ. מי שאצלו המפגש עם החוץ בעייתי ופגום, ובמקום לראות את הטוב במה שסביבו הוא נתפס כל הזמן לרע, הוא לוקה בצרעת.

ההלכה קובעת שכל עוד שהכהן לא הכריז בפיו שהבית 'טמא' אזי הוא אינו כזה וכל מה שבו טהור. יש בכך מסר חזק למצורע עד כמה המילים והאופן שבו הוא בוחר להתייחס ולדבר על הסביבה - משפיע וחורץ גורלות. זה נכון לצד הרע אך באותה מידה גם כלפי הטוב. בספר הזוהר מובא חידוש מופלא: כשם שחמור לומר דברים רעים עד כדי שזה מביא צרעת, כך **חמור שיש דבר טוב אך האדם נמנע מלאומרו**. יש לך בלב מחמאה, פרגון, תודה? תגיד אותם!

מספרים ש...

המום שבעיניך

"וַיִּנְתְּנִי נָגַע צָרַעַת... וְהִנֵּה הִנָּגַע בְּקִירוֹת הַבַּיִת" (ויקרא יד, לד-לז) בבוקר יום ראשון הביטה מירי כהרגלה בחלונה של שכנתה, ציפי, הגרה בדירה ממול. היה זה ימים ספורים לפני יום העצמאות, וציפי תלתה דגל ישראל על אדן החלון שלה, כמו רבים מדיירי הבניין. כשמירי הביטה בדגל היא ראתה כתמים שחורים שממש כערו אותה.

'איזה זלזול' חשבה לעצמה. 'היא לא יכולה לכבס את הדגל לפני שהיא תולה אותו לראווה?'

בארוחת הערב סיפרה מירי לבעלה רוני על הדגל המלוכלך של ציפי, וקראה: "פשוט בושה, אני הולכת להביא לה דגל אחר, ללמוד אותה לכבד את סמלי המדינה!". רוני שתק ומירי הלכה וצלצלה בפעמון דירתה של ציפי, אווזת בדגל ישראל חדש מהאריזה.

"שלום ציפי" אמרה מירי לשכנתה בחיוך מלאכותי. "באתי להציע לך דגל ישראל, שתוכלי לתלות אותו". "זה נחמד מאוד מצידך" ענתה ציפי, "אבל כבר תליתי דגלי". "ראיתי", אמרה מירי. "אבל... אולי עדיף שתתלי את זה". "מה ההבדל ביניהם?" שאלה ציפי בפליאה. "ינו באמת" ענתה לה מירי ודחפה את הדגל לידיה. "אני לא רוצה עוד לדבר על הנושא. להתראות!" אמרה בהפגנתיות וחזרה אל דירתה. בבוקר למחרת קמה מירי והציצה דרך החלון, וראתה כי עתה ניצב בחלון ביתה של ציפי דגל ישראל נקי.

"ראיתי!" אמרה לבעלה. "היא תלתה את הדגל שהבאתי לה!". "יכול להיות" אמר רוני. "או שזה פשוט בגלל שניקיתי את זוגיית החלון..."

פיתחים שולחן

שאלות לדיון משפחתי

* **ברית מילה** - "וַבַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל בֶּשֶׂר עֶרְלָתוֹ" (יב,ג) - מאז ומעולם מסרו יהודים את נפשם למול את ילדיהם גם בתקופות שהדבר הכי כרוך בסכנת חיים. גם כיום במדינת ישראל אחוז עצום מקפיד לקיים את המצווה, יותר מאשר מרבית המצוות האחרות, ואפילו ההגיניות יותר. מה סיבת הדבר? מה הרעיון שמאחורי מצוות המילה? מדוע היא מתקיימת דווקא באותו המקום? הגויים נקראים במקומות רבים 'ערלים'. למה נבחר דווקא הכינוי הזה?

* **צרעת** - "זאת תהיה תורת המצורע" (יד,ב) - אמרו חז"ל: "המצורע - המוציא שם רע" - מדוע היום אין צרעת? האם אתם מסוגלים לדמיין עולם בו המדבר רע על זולתו מצטרע? האם הייתם רוצים לחיות בעולם כזה? האם בדור מתקדם וטכנולוגי כמו שלנו בעיית לשון הרע פחותה יותר מאשר בעבר או להפך?